

Onderwerp Inzet transformatiemiddelen
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n)

Ons kenmerk 200355-2025

Datum

Uw brief
van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Met deze brief informeren wij u over de inzet van de transformatiemiddelen en de financiële situatie waarmee sommige gesubsidieerde maatschappelijke instellingen in Groningen momenteel te maken hebben. Veel instellingen hebben de afgelopen jaren grote inzet getoond om hun bedrijfsvoering succesvol aan te passen binnen de beschikbare subsidiemiddelen en de verhoging van het accres 2025. Voor een aantal instellingen blijkt dit echter niet toereikend. Structurele kostenstijgingen en veranderende verdienmodellen – mede als gevolg van economische ontwikkelingen zoals de nasleep van de coronapandemie, stijgende energieprijzen, loon- en prijsstijgingen en een krappe arbeidsmarkt – vragen om verdere aanpassing. Tegelijkertijd zijn de financiële reserves van veel instellingen afgenomen, wat hun wendbaarheid om verandertrajecten te ontwikkelen en te financieren beperkt. Deze ontwikkelingen raken maatschappelijke instellingen in verschillende mate. We zien dat de cultuursector hierbij in het bijzonder onder druk staat. In de begroting 2025 is daarom 1,5 miljoen euro beschikbaar gesteld als incidentele ondersteuning. Deze middelen zijn bedoeld om instellingen te ondersteunen bij het toekomstbestendig organiseren van hun activiteiten, zodat de kosten daarvan weer binnen de beschikbare middelen vallen. Naast het ondersteunen van transformatie van activiteiten die leiden tot een sluitende begroting in 2026, kunnen de middelen ook worden ingezet om instellingen weer op een gezond weerstandsniveau te brengen of om te investeren in maatregelen die toekomstige kosten helpen beperken. In deze brief lichten wij de achtergrond, doelstellingen en het afwegingskader voor de inzet van deze middelen nader toe.

Cultuursector

Wij zien cultuur als een publiek goed dat bijdraagt aan welzijn, verbondenheid en gelijke kansen. Het stimuleert creativiteit, empathie en mentale veerkracht, en speelt een belangrijke rol in persoonlijke ontwikkeling. Kunst en cultuur maken onze wijken en dorpen levendiger, socialer en aantrekkelijker om in te wonen. Zonder publieke steun zou veel waardevol aanbod verdwijnen. Investeren in cultuur loont: elke euro die we aan cultuur besteden, genereert gemiddeld 2,5 keer zoveel aan extra bestedingen in onder meer horeca, toerisme en winkelbewegingen. Een rijk cultureel klimaat maakt onze stad aantrekkelijker voor bewoners, studenten en ondernemers, versterkt het vestigingsklimaat en stimuleert innovatie. Zo draagt cultuur niet alleen bij aan onze levenskwaliteit, maar ook aan brede welvaart. Gezien het belang van deze sector en de specifieke uitdagingen waar culturele instellingen voor staan, zal er bij de inzet van het transformatiebudget bijzondere aandacht zijn voor deze sector.

Afwegingskader

Om instellingen te ondersteunen bij het realiseren van een toekomstbestendige bedrijfsvoering, is een afwegingskader opgesteld voor de inzet van de incidentele middelen. Dit kader bevat de voorwaarden, beoordelingscriteria en procedurele stappen die gevolgd worden bij de beoordeling van instellingen die voor ondersteuning in aanmerking denken te komen. Met dit kader beogen we te borgen dat de te ondersteunen interventies daadwerkelijk de gewenste transitie gaan realiseren en haalbaar zijn.

Randvoorwaarden

De bijdrage betreft een incidentele ondersteuning in 2025 of, indien nodig, in het daaropvolgend jaar. Voorwaarde is dat de instelling op termijn haar activiteiten kan bekostigen uit reguliere middelen. Dit moet blijken uit een sluitende meerjarige begroting en een transformatieplan gericht op een duurzame exploitatie zonder aanvullende bijdragen. Indien deze stukken nog niet volledig beschikbaar zijn, moet de instelling in ieder geval aangeven hoe zij stuurt op een sluitende begroting en wanneer deze verwacht wordt.

Instellingen dienen aan te tonen dat het niet mogelijk is om per direct de activiteiten zodanig aan te passen dat deze binnen het reguliere budget passen. Vaak betreft dit het afbouwen van bestaande verplichtingen, zoals lopende contracten of personele inzet, die niet op korte termijn kunnen worden beëindigd zonder frictiekosten die niet zelfstandig gedragen kunnen worden. Voor deze situatie is een duidelijke onderbouwing vereist, waarin wordt toegelicht waarom directe aanpassing niet haalbaar is en welke stappen worden gezet richting een structureel sluitende exploitatie.

De middelen zijn niet bedoeld voor uitbreiding van activiteiten ten opzichte van 2024. Wel kunnen ze worden ingezet voor (de ontwikkeling van) nieuwe werkwijzen of activiteiten die aantoonbaar bijdragen aan een structureel sluitende exploitatie.

Beoordelingscriteria

Bij de beoordeling van instellingen worden onder andere de volgende vragen meegenomen:

- Zijn de opgevoerde kostenstijgingen in lijn met de cao-ontwikkelingen en het landelijke inflatiecijfer (CPI)?
- Is er sprake van uitbreiding van activiteiten ten opzichte van 2024?
- Is er een analyse gemaakt van de oorzaken van het verschil tussen beschikbare middelen en uitgaven in 2025 en voorgaande jaren?
- Is er een robuust verbeterplan aanwezig dat leidt tot een sluitende exploitatie vanaf 2026?

Inzet van middelen

De middelen zijn primair bedoeld voor het dekken van frictiekosten die voortkomen uit verplichtingen die in 2025 nog niet kunnen worden afgebouwd. Daarnaast kunnen instellingen een beroep doen op de middelen voor het inhuren van externe deskundigheid ter ondersteuning van het transformatieproces. Indien na deze inzet nog middelen resteren, kan overwogen worden om de financiële positie van de instelling te versterken, mits deze aantoonbaar onder druk staat. Hierbij wordt gekeken naar indicatoren zoals liquiditeit (current ratio) en solvabiliteit, niet naar de absolute hoogte van reserves of geleden verliezen.

Procedure

Instellingen worden beoordeeld door een meervoudige adviescommissie, in afstemming met de betrokken contractmanager of beleidsmedewerker. De commissie brengt advies uit aan het MT DMO, dat dit voorlegt aan de concerndirecteur en vervolgens aan het college. In het advies wordt per instelling aangegeven in hoeverre aan de voorwaarden is voldaan. Indien het totaal van de ondersteuningsvragen het beschikbare budget overschrijdt, wordt een voorstel tot prioritering opgesteld. Wij nemen vervolgens het uiteindelijke besluit over de inzet van de middelen.

Planning

Er heeft inmiddels een inventarisatie plaatsgevonden van instellingen die genoodzaakt zijn een transformatie door te voeren en de daarmee gepaard gaande kosten niet zelfstandig kunnen dragen. Op dit moment betreft het uitsluitend culturele instellingen waarvoor wij middelen vanuit de transformatiemiddelen beschikbaar hebben gesteld. Wij hebben inmiddels 488 duizend euro beschikbaar gesteld ten behoeve van Noorderzon, Eurosonic, het Groninger Museum en een toekomstig ondersteuningstraject cultuursector breed.

Wij blijven actief monitoren of zich binnen het gehele domein van DMO andere instellingen aandienen die zich in een vergelijkbare positie bevinden. Deze vraag is breed uitgezet binnen DMO.

Uitmo 2026 zullen wij u informeren over de volledige besteding van deze middelen en de impact die deze middelen hebben gehad.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.